אגרות הראי"ה - כרך ב' - אגרת תקט

תמצית האגרת

תאריך ומקום: י' אדר ראשון תרע"ג - יפו
נמען: הרב דובער מילשטיין

על קשרי אב עם בנים שהתרחקו: הרב קוק אוחז במידת החסד - לקרב את הבנים המבולבלים בכל דרכי נועם, ו'קורטוב אחד של טוב' יקר. בכל נפש מישראל יש ניצוץ קדוש, וכשמקרבים אותו, הוא נעשה שלהבת. כשהבנים רואים שהקשר לא ניתק, מתעוררים בהם רגשי תשובה. עוד: האתרוגים, יין פלמן כשר, והעת כשרה לקנות קרקעות ולהביא חסידים לעבודת האדמה.

עיקרי הדברים

- מידת החסד בקירוב בנים.
- ניצוץ קדוש בכל נפש.
- הקשר מעורר תשובה.
- קריאה לקניית קרקעות.

נוסח האגרת עם ביאור

בגרסה זו משולב ביאור בתוך נוסח האגרת. הביאור מופיע כך: [בסוגריים מרובעים, באות קטנה ועל רקע תכלת] והוא אינו חלק מלשון האגרת.

ב"ה[1], עה"ק[2] יפו ת"ו[3], י' אד"ר[4] תרע"ג[5]

כ'[6] ידידי וחביבי הרב הנכבד והיקר בתוי"ר[7] טהורה מו"ה[8] דובער מילשטיין [הרב דוב בער מילשטיין, שבניו התרחקו מן הדת; ראו גם האגרות אליו כרך א', אגרת נ כרך א', אגרת קיג] שליט"א[9].

שלו'[10] וברכה באה"ר[11],

מכתבו היקר מחודש מרחשון דנא הגיעני. וכאשר תמיד טרדות רבות עוטרות אותי, איני יכול לשלם חובות מכתבים בזמנם גם לידידים היותר יקרים ככ"ת[12] שי'[13], ואתו הסליחה.

---

1 ב"ה - ברוך השם
2 עה"ק - עיר הקודש
3 ת"ו - תבנה ותכונן
4 אד"ר - אדר ראשון
5 תרע"ג - השנה תרע"ג (1912/1913)
6 כ' - כבוד
7 בתוי"ר - בתורה ויראה
8 מו"ה - מורנו הרב
9 שליט"א - שיחיה לאורך ימים טובים אמן
10 שלו' - שלום
11 באה"ר - באהבה רבה
12 ככ"ת - ככבוד תורתו
13 שי' - שיחיה

ע"ד[14] יחושו לבניו שי', הנה את דעתי יודע כבודו מאז, שאני אחוז בזה במדת-החסד מבלי שום נטי' אחרת, ומימיני בל אמוט [על פי תהלים טז, ח] בע"ה[15]. ברחמים רבים עלינו להביט על הבנים המבולבלים ברעיון ובמעשה בדורנו, ולתמכם בכל אשר תשיג ידנו, לקרבם להתורה והיהדות בכל דרכי-נועם שבעולם. ודעתי היא, שצריך שיהי'[16] יקר בעינינו קורטוב אחד של טוב שנרויח מהם, אפילו אם לא יעלה הרבה בידינו. אבל לעומת-זה אני מכבד מאד את נטיית לב כת"ר[17] לאמונת-חכמים, שלא לסור מדעת מורו הרה"צ[18] [מדעת רבו, הרב הצדיק (האדמו"ר שלו)] שי'. ע"כ[19] נתינת-עצה מצדי לכת"ר[20] בשאלה קשה זו היא מעבודות הקשות שבמקדש הוראה זו, של הדרכת דרכי-חיים של ההנאת עצה. ["ההנאה מן העצה", כלומר: מתן עצה טובה] לדעתי יש ניצוץ קדוש בכל נפש ישראלית, וכשמקרבים ומחבבים מעירים את. הניצוץ הטוב והי'[21] לשלהבת-קודש. ובהמשך-הזמן יהי'[22] יכול לפעול גם אצל בנו גם אצל משפחתם שיתנהגו בכל דרכי היהדות, ולחבב עליהם את קדושת ישראל ע"פ[23] דקדוקי-תורה בקדושה וטהרה, לתן להם משל מכמה בתים אינטיליגנטים באשכנז, שהם מתפארים בגאון במה שהם הולכים בדרכי-היהדות בכל הפרטים, בעניני כשרות-הבית וחיי-המשפחה, ובזה הם באמת מפוארים ונהדרים, וחוט-של-חסד של קדושת-ישראל חופף עליהם, להוסיף יפעה על כבודם וחייהם המהודרים בתכסיס של עושר וגבירות.

ובאופן-התקרבות יש תקוה גם מהצעירים כולם, כי ככל אשר יראו שהרתוק שבין האבות לבנים אינו ניתק בשביל שגיאותיהם, שהם עושים בדרכי-חייהם מפני החושך של הדור, ככה מוכרחים רגשי-תשובה נסתרים להתנוצץ בלבבם, והרגש מביא לידי מעשה, ומעשה מביאה לידי אמונה, [על פי הסדר בברייתא דרבי פנחס בן יאיר (עבודה זרה כ)] עד שמצילין ע"י[24] הדרכה זו נפשות ודורות, בעה"י[25].

בענין האתרוגים בשנה זו היה דוחק גדול, וכשבא מכתב כי כבר לא הי'[26] אפשר להשיג אתרוג נאה שיהי' ראוי לשילוח. כעת בע"ה הולך הענין של האתרוגים הכשרים ומתחזק, וראוי לכל שלמי אמוני עם ד' וכל גדולי ישראל לעזור בזה בכל עז.

ע"ד הלעז על מסחר בית פעלמאן [על דבר השמועה הרעה על בית המסחר של משפחת פלמן, קרובי הרב קוק] אל יחוש כ"ת[27], הם מוחזקים בכשרות. ובכלל ענין היין הכשר משומר הוא, ומי שנזקק להכשרים ממני הוא נזהר ב"ה שלא יקלקל את עסקו, ויכולים כל צדיקי הזמן ושלמי אמוני ישראל החרדים לדבר ד' לסמוך שהוא כשר בעהשי"ת[28].

---

14 ע"ד - על דבר
15 בע"ה - בעזרת השם
16 שיהי' - שיהיה
17 כת"ר - כבוד תורתו
18 הרה"צ - הרב הצדיק
19 ע"כ - על כן
20 לכת"ר - לכבוד תורתו
21 והי' - והיה
22 יהי' - יהיה
23 ע"פ - על פי
24 ע"י - על ידי
25 בעה"י - בעזרת השם יתברך
26 הי' - היה
27 כ"ת - כבוד תורתו
28 בעהשי"ת - בעזרת השם יתברך

והנני בזה חותם בברכה באה"ר, כנה"ר[29] ונפש ידי"ע[30] דוש"ת[31] מקודש,

הק' אברהם יצחק ה"ק

כעת הוא שעת-הכושר גדולה לקנות קרקעות באה"ק[32] ולהגדיל היישוב. מי יתן שיתעוררו לזה גדולי הזמן הצדיקים המפורסמים, להמשיך חסידים ואנשי מעשה ליישוב הקרקע ועבודת האדמה ומסחר הפירות והיין שבאה"ק[33]. אז יולד מזה חיזוק גדול לתשועת ישראל בין בגשמיות ובין ברוחניות, ויותר מכל ברוחניות למבין דבר לאשורו. מי יתן והי'

ידי"ע הנ"ל

נוסח האגרות וההערות: אגרות הראי"ה, כרכים א׳-ד׳

---

29 כנה"ר - כנפשו הרמה
30 ידי"ע - ידידו עוז
31 דוש"ת - דורש שלומו ותורתו
32 באה"ק - בארץ הקודש
33 שבאה"ק - שבארץ הקודש